

GELEŽIES STOKOS MAŽAKRAUJYSTĖ

Mažakraujystė – tai liga, kai kraujyje sumažėja raudonųjų kraujo kūnelių skaičius ir (arba) hemoglobino kiekis ir sutrinka deguonies apykaita organizme. Esant deguonies stygiui, nukenčia visi audiniai ir organų sistemos, bet labiausiai pažeidžiama širdis ir smegenys.

Vaikams mažakraujystė dažniausiai atsiranda dėl netinkamos mitybos ir nepakankamo kiekio maisto medžiagų. Labiausiai nukenčia kūdikiai ir maži vaikai, kai organizmas sparčiausiai auga ir vystosi, o vitaminų ir mineralinių medžiagų poreikis yra pats didžiausias.

Kaip pasireiškia mažakraujystė?

Sergantis kūdikis ar vaikas gali būti išblyškęs, blogiau valgyti, dažniau sirgti įvairiomis infekcijomis, atsilikti nuo bendraamžių savo gebėjimais, mažiau priaugti ūgio ir svorio. Neretai ligos pradžioje toks mažylis būna verksmingesnis, dirglesnis, o ligai pažengus tampa vangus, net ir nuo nedidelio fizinio krūvio labai pavargsta, atsiranda dusulys, greičiau plaka širdis.

Paaugliai gali skųstis bendru silpnumu, greitu nuovargiu, galvos skausmais ir svaigimu, dėmesio stoka.

Deja, ne visada, apžiūrėjus kūdikį ar vaiką, įmanoma suprasti, jog jis serga. Kartais pacientas gali nejausti jokių ligos požymių, o diagnozė nustatoma tik atsitiktinai atikus kraujo tyrimus.

Kaip nustatoma mažakraujystė?

Gydytojas mažakraujystę nustato įvertinęs bendrą kraujo tyrimą. Esant reikalui, jis gali skirti atlikti ir kitus kraujo tyrimus.

Kaip gydoma geležies stokos mažakraujystė?

Geležies stokos mažakraujystė dažniausiai gydoma geriamaisiais geležies preparatais. Sunkiais atvejais ir (arba) esant sutrikusiam geležies pasisavinimui iš žarnyno gydytojas gali skirti medikamentų, lašinamų į veną. Kartais, siekiant kuo skubiau sumažinti deguonies stygiaus daromą žalą, atliekamas eritrocitų masės perpylimas. Dažniausiai poveikis būna greitas, o kraujo rodikliai grįžta į normos ribas.

Svarbu atsiminti, jog gydymą būtina tęsti ir pasveikus – tol, kol organizme susidarys pakankamai geležies atsargų.

Dažniausios priežastys

Nepakankamos geležies atsargos iki gimimo

- Neišnešiotumas
- Mažas gimimo svoris (< 2500 g)
- Mamos ligos nėštumo metu (sunki geležies stokos mažakraujystė, nėščiųjų diabetas, hipertenzija, gimdos ir placentos kraujotakos nepakankamumas ir kt.)
- Vaisiaus nukraujavimas nėštumo ar gimdymo metu (placentos atšoka, placentos pirmeiga ir kt.)

Nepakankamas geležies gavimas su maistu

- Kūdikių maitinimas karvės pienu
- Per vėlai pradėtas papildomas kūdikių maitinimas
- Neracionali mityba, dietos, badavimas

Sutrikęs geležies pasisavinimas iš maisto

- Mažiems vaikams – karvės pieno suvartojimas > 500 – 600 ml/p
- Daug fitatų (sėlenos), polifenolių (daržovės) ar taninų (arbata, kava) turinčių produktų vartojimas
- Sutrikęs geležies pasisavinimas iš žarnyno
- Žarnyno ligos (Krono liga, celiakija, *H. pylori* infekcija ir kt.)
- Skrandžio rūgštingumą mažinančių vaistų vartojimas

Padidėjęs geležies poreikis

- Neišnešiotumas
- Mažas gimimo svoris (< 2500 g)
- Spartesnis nei vidutinis augimas kūdikystėje ar paauglystėje

Padidėjęs geležies netekimas:

- Alergija karvės pienui
- Vaistų sukeltas skrandžio uždegimas (vartojant nesteroidinius vaistus nuo uždegimo, gliukokortikosteroidus)
- Kraujavimas iš virškinamojo trakto (skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opos, uždegiminės žarnyno ligos ir kt.)
- Nukraujavimas per menstruacijas (higienines priemones reikia keisti dažniau nei kas 2 val., net ir naktį)

Jeigu Jūsų vaikui įtariama ar nustatyta mažakraujystė, kviečiame registruotis su šeimos gydytojo siuntimu vaikų hematologo konsultacijai Vaikų konsultacijų poliklinikoje telefonais (8 5) 272 05 70 arba mob. tel. 8 640 36696 nuo 7 iki 17 val. darbo dienomis arba internetu www.sergu.lt